

Koor zingt het beste van 15 jaar

DEN HAAG In 2005 richtte zanger en dirigent Raoul Boesten het kamerkoor Kwintessens op, een groepje van bevriende zangers. Vijftien jaar later is Kwintessens niet meer weg te denken uit het landschap van Nederlandse koren.

Inmiddels kan het koor terugkijken op 30 programma's. Tot de hoogtepunten uit het 15-jarig bestaan horen de multidisciplinaire voorstellingen als *Vishartslag* en *Amor* met dansers, acteurs en instrumentalisten en een ontmoeting met Arvo Pärt rondom zijn compositie *Adam's Lament*. Kwintessens is een koor dat de uitdaging opzoekt en zichzelf telkens probeert te vernieuwen.

Tijdens het jubileumconcert op 15 februari in de Agneskerk aan de Haagse Beeklaan (20.15 uur) komen de beste stukken van de afgelopen 15 jaar aan bod. Zo zijn er composities te horen van Eric Whitacre, Pärt Uusberg en Arvo Pärt.

Voorproefjes van orkestseizoen

DEN HAAG Normaal gesproken ploft een nieuwe seizoensbrochure op de deurmat, ditmaal pakt het Residentie Orkest de zaken groter aan bij de presentatie van zijn nieuwe programma. Zaterdagmiddag houdt het orkest een sneakpreview in het Zuiderstrandtheater.

Hoboïste Hilje van der Vliet voert het publiek mee op een interactieve ontdekkingsreis aan de hand van het concertrepertoire. Haar prelude moet uitmonden in een persoonlijk advies voor concertbezoek. Directeur Sven Arne Tepl is aanwezig om vragen van het publiek te beantwoorden. Toegang is gratis, aanmelden kan via residentieorkest.nl/sneakpreview

CULTUUR

KUNST, MUZIEK, THEATER, EXPOSITIES, MUSEA

BEL VOOR ADVERTENTIE - MOGELIJKHEDEN 088-572 2890.

Roll over Beethoven

op Februari Festival

Op het Februari Festival Den Haag staat het muzikale genie Ludwig van Beethoven in de schijnwerpers. „Zijn muzikale ontwikkeling kun je vergelijken met die van de schilder Piet Mondriaan.”

Geraldina Metselaar

Iedereen kent Beethoven en 2020 mogen we terecht het jaar van de componist noemen. „We vieren zijn 250ste geboortedag”, vertelt Corné Ran, programmeur van het Februari Festival in Den Haag. „Niet alleen bij de liefhebber van klassieke muziek is de componist bekend en geliefd, maar bij ons allen. Beethoven schreef voor iedereen.”

Bijna wekelijks klinkt in menig voetbalstadion het Europees volkslied. Een muziekstuk gebaseerd op de melodie van de hymne van Schiller uit de Negende van Beethoven, gearrangeerd door de Duitse dirigent Von Karajan. „Weliswaar zonder Duitse tekst, want dat lag nog te gevoelig”, aldus Ran. „Beethoven was een genie, zoals Mozart een wonderkind was. Met zijn vernieuwende muziek speelde Beethoven een sleutelrol in de muziekgeschiedenis van barok naar romantiek. Dat de componist met recht een vernieuwer was, bewijst hij onder meer met die Negende symfonie. Naast de trefzekere opbouw, introduceerde hij een koor dat de hymne *Ode an die Freude* vertolkte. Dat was nooit eerder vertoond.”

▲ De buste van een nors kijkende Beethoven. FOTO KIPPA

De programmeur ziet voorzichtig een gelijkenis tussen de componist Beethoven en de schilder Mondriaan. „Zijn vroege werken zijn herkenbaar, net als bijvoorbeeld Mondriaans *Stilleven met gemberpot*. Naarmate de jaren verstrijken werden de composities abstracter en complexer. Wat je ook zag bij de schilder, denk aan

Mondriaans *Victory Boogie Woogie*.”

Beethoven, zoon van de Rijnlandse, keurvorstelijke hofzanger Johan van Beethoven, schreef op 13-jarige leeftijd zijn eerste pianoconcert. Er volgden de meest uiteenlopende composities. Van kamermuziek, sonates voor cello, pianoconcerten tot symfonieën. Ondertussen kampte Beethoven met zijn gehoor. „Pas als hij 32 jaar is, wordt het problematisch”, weet Ran. „Hij stopte met dirigeren en zelf spelen en stortte zich met hernieuwde levenskracht op componeren.”

In totaal maakte hij zo'n zevenhonderd meesterlijke muziekwerken. „Beethoven was bovendien een kind van zijn tijd. Hij schreef voor het

Warm aanbevolen

Queen tribute

Toen in 2017 het album *News of the World* 40 jaar bestond, begonnen zeven muzikale vrienden uit Bergen op Zoom en omgeving de tributeband Crazy Little Things. Het is niet zomaar een groep die nummers van Queen klakkeloos naspelt, de mannen maken gebruik van dezelfde versterker en gitaren, die het originele bandlid Brian May tot op de dag van vandaag inzet tijdens Queenconcerten. En de zanger

van Crazy Little Things heeft het bereik van Freddie Mercury. De band klinkt, kortom, als de echte Queen. **Za 15 feb, 20.30 uur, Boerderij, Zoetermeer.**

Doornroosje

In slaap vallen bij deze musical vol aanstekelijke liedjes, betoverende meerstemmigheid, vrolijke dansjes en hilarische humor is volgens de spelers in *Doornroosje de Musical* onmogelijk. Musicalbedrijf Van Hoorne Entertainment weet wel raad

met het bewerken van beroemde sprookjes tot vrolijke familievoorstellingen. Doornroosje wordt gespeeld door Sita, die al eerder te zien was als de Kleine Zeemeermin en Rapunzel. Als vanouds worden kinderen opgeroepen om verkleed naar het theater te komen.

Zo 16 feb, 13.00 en 15.30 uur, De Naald, Naaldwijk.

Johnny Logan

Best of Ireland is de titel van een muzikale show

▲ Johnny Logan komt naar de Rijswijkse Schouwburg. FOTO WIM LANSER

waarin de band The Celtic Clan strooit met muzikale hoogtepunten uit het land van U2, The Dubliners en Van Morrison. De echte attractie van de avond is Johnny Logan, die in 1980 én 1987 het Eurovisie Songfestival won met respectievelijk *What's Another Year* en *Hold Me Now* en verantwoordelijk was voor het winnende liedje van Lina Martin in 1992, *Why Me*. **Wo 19 feb, 20.00 uur, Rijswijkse Schouwburg, Rijswijk.**

HC

◀ Leerlingen van het Koninklijk Conservatorium oefenen onder leiding van violiste Antje Weithaas. Programmeur Corné Ran kijkt toe. FOTO NICOSCHOUTEN

volk." Met de Franse revolutie in het achterhoofd, waar burgers in opstand kwamen tegen de aristocratie en vele kopstukken onder wie keizerin Marie Antoinette werden onthoofd, bracht Beethoven zijn muziek verder. Het bleef niet binnenskamers bij de elite, hij gaf vele openbare concerten.

Napoleon

Ran: „De componist was een fan van Napoleon. Hij droeg zelfs zijn Derde symfonie aan hem op. Alleen toen hij vernam dat hij zichzelf tot keizer had uitgeroepen, werd Beethoven zo woedend dat hij de naam van Napoleon letterlijk uit de partituur kraste. Deze symfonie kennen we nu onder de naam *Eroica*.”

Rond de veelvuldig gekopieerde buste, het origineel staat in Wenen, van de nors ogende componist met de weelderige bos haar, ontspon zich een mythe. Was hij een romanticus 'himmelhoch jauchzend, zum tode betruibt' of een womanizer? Geeft Beethoven meer dan pianolessen aan zijn vaak niet onaantrekkelijke vrouwelijke leerlingen? Hoewel zich vele huwelijkskandidaten aandienden, bleef de componist ongetrouwd.

„Beethoven”, onthult de programmeur, „verloor zijn hart aan de aristocrate Josephine van Brunswijk. Daar zijn vijftien overgeleverde liefdesbrieven stille getuigen van. Trouwen met iemand van adel, zat er helaas vanwege Beethovens burgerlijke

“**Beethoven was een genie, zoals Mozart een wonderkind was**

—Corné Ran

afkomst niet in. Ook al werd hij door het overgrote deel van de Weense aristocratie op handen gedragen en financieel ondersteunt.”

De programmeur van het festival vraagt zich af of de norse blik van de componist niet te maken had met zijn verslechterende gehoor. Om hem heen werd de wereld stiller, maar in Beethoven klonk de muziek steeds luider, energiever en met veel emoties. „Het is misschien het verlangen naar Josephine dat doorklinkt in zijn muziek.”

Dat Beethoven geliefd was in Wenen blijkt uit een daverende staande ovatie, toen voor het eerst zijn Negende werd uitgevoerd. De componist kon het gejoel uit de zaal niet ho-

ren. Toen hij zich omdraaide zag hij het uitzinnige publiek. Het ontroerde hem diep. Beethoven stierf op 26 maart 1827. „Voor zijn begrafenis liep heel Wenen uit. Naar schatting waren er 20.000 mensen.”

Festival

Het Februari Festival, dat tot en met 16 februari duurt, brengt voor de derde keer op rij een rijk aanbod concerten in de Nieuwe Kerk. Ook zijn er verdiepende lezingen door Beethovenexpert Huib Ramaer en een film over het leven van Ludwig van Beethoven met onder anderen Jeroen Krabbé.

Maar liefst veertig musici uit binnen- en buitenland strijken neer in Den Haag voor het festival. Daarnaast maken jonge talenten van het Koninklijk Conservatorium en leden van het Residentie Orkest hun opwachting. „Onder leiding van de violiste Antje Weithaas is druk geïmproviseerd voor de Vierde symfonie van Beethoven.”

Tijdens het openingsconcert van gisteravond speelden onder meer het aanstekelijke Duitse Blazersensemble 4.1, de Nederlandse celliste Quirine Viersen en het Oostenrijkse strijkkwartet: Simply Quartet. Programmeur Corné Ran kijkt uit naar de Negende Symfonie van vanavond, vertolkt door de Haagse pianist Nikola Meeuwssen en zijn leermeester Enrico Pace. Beiden aan een eigen concertvleugel. „We moeten nu alleen nog even bedenken hoe we die twee vleugels op het toneel krijgen in de Nieuwe Kerk.” februarifestival.nl

Sven Ratzke eert David Bowie

Twee jaar geleden maakte Sven Ratzke de voorstelling *Starman*, een ode aan David Bowie. In de opvolger *Where Are We Now* kruipt de Duits-Nederlandse entertainer nog verder in de huid van de mythische popster.

Nico Heemelaar
Den Haag

Of hij nu in het La Mama Theatre in New York staat of in De Poortertij in Zaltbommel, voor zanger en entertainer Sven Ratzke maakt het weinig verschil. Als de sfeer maar intiem genoeg is om het publiek met zijn muziek te kunnen voelen of

aan te raken, dan zit het goed voor hem. Eén theater dat nooit op zijn speellijst zal ontbreken is De Nieuwe Regentes in Den Haag. „Wat er ook gebeurt met mijn carrière, ik zal altijd in dat theater blijven terugkomen”, zei hij in oktober 2016 tegen deze krant.

Toen stond hij er met de voorstelling *Starman*, een eerbetoon aan David Bowie. Nu komt hij terug met een vervolg: *Where Are We Now*, een voorstelling vernoemd naar een liedje op Bowies een na laatste album *The Next Day* uit 2013. Destijds stuurde Ratzke een stapeltje cd's van zichzelf naar de manager van David Bowie met het ver-

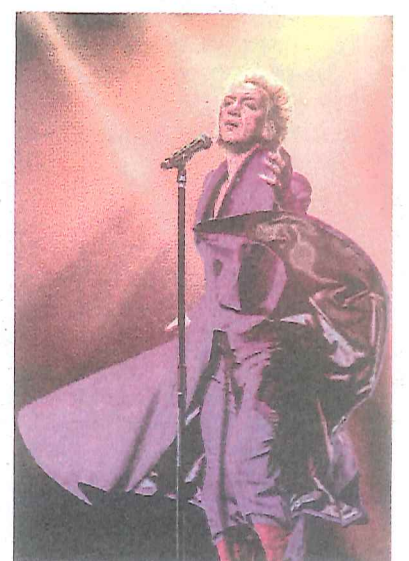
zoek of hij een programma mocht maken met zijn liedjes om daar een eigen vertelling aan toe te voegen. Hoewel die toestemming zelden wordt gegeven kreeg hij na een paar maanden antwoord van de meester zelf: 'I love it. This guy is crazy'.

Starman trok niet alleen in Nederland volle zalen en lovende kritieken, ook in Berlijn, Londen, New York en Sydney werd hij op handen gedragen. De opvolger *Where Are We Now* ging afgelopen najaar in première in Berlijn en heeft er al een aardige wereldreis op zitten. Voordat de show volgende week zijn Nederlandse première beleeft in Amsterdam, geeft Ratzke zijn

een na laatste try-out in Den Haag.

In *Where Are We Now* komt een andere kant van Bowie aan het licht: die van de grote liedjesschrijver en poëet. Slechts begeleid door een pianist brengt Ratzke liedjes van *Heroes* tot *Let's Dance* en van *Ashes to Ashes* tot *Lazarus* terug tot de essentie en voorzien van nieuwe en spannende arrangementen. Gehuld in prachtige kostuums verleidt Ratzke de bezoekers door het haast filmische universum van de meest innovatieve, mythische en theatrale popster van de afgelopen eeuw.

Za 15 feb, 20.15 uur, De Nieuwe Regentes, Den Haag.

▲ Sven Ratzke gaat in op de poëtische kant van David Bowie. FOTO HANNEKE WETZER